

UNELMA TULEVAISUUDESTA

TEHTÄVÄT YLÄKOULUUN JA TOISELLE ASTEELLE

Tavoitteena ymmärtää, että lapsilla on samankaltaisia unelmia ja samat oikeudet kaikkialla, mutta erilaiset mahdollisuudet oikeuksiensa ja unelmiensa toteutumiselle. Ymmärtää, millaisia vaikutuksia konflikteilla/pakolaisuudella on lapsen oikeuksien toteutumiselle.

Jaa luokka kolmen/neljän hengen ryhmiin tehtäviä varten.

UNELMOINTI SALLITTU!

Tarvikkeet: Valokuvanäyttely

Kesto: Keskustelut 10–15 min + valokuvanäyttelyyn tutustumisen aika

Tavoite: Yhdistää näyttelyn teema omaan elämään, keskustella näyttelyn herättämistä ajatuksista.

Osallistujat miettivät pienryhmissä elämäänsä a) vuoden b) kymmenen vuoden päähän ja pohdivat, millaisia unelmia heillä on. Missä he toivoisivat olevansa, mitä tekevänsä? Keskustellaan pienryhmissä. Tämän jälkeen tutustutaan omaan tahtiin näyttelyyn ja pakolaistyttöjen unelmiin.

Kun näyttelyyn on tutustuttu, kokoonnutaan saman ryhmän kanssa ja pohditaan, erosivatko pakolaistyttöjen haaveet omista haaveista. Entä mainitsivatko pakolaiset asioita, joita osallistujatkin haluaisivat tehdä? Tehtävän voi lopuksi myös purkaa niin, että jokainen ryhmä pääsee vuorollaan kertomaan havainnoistaan.

LAPSEN OIKEUDET

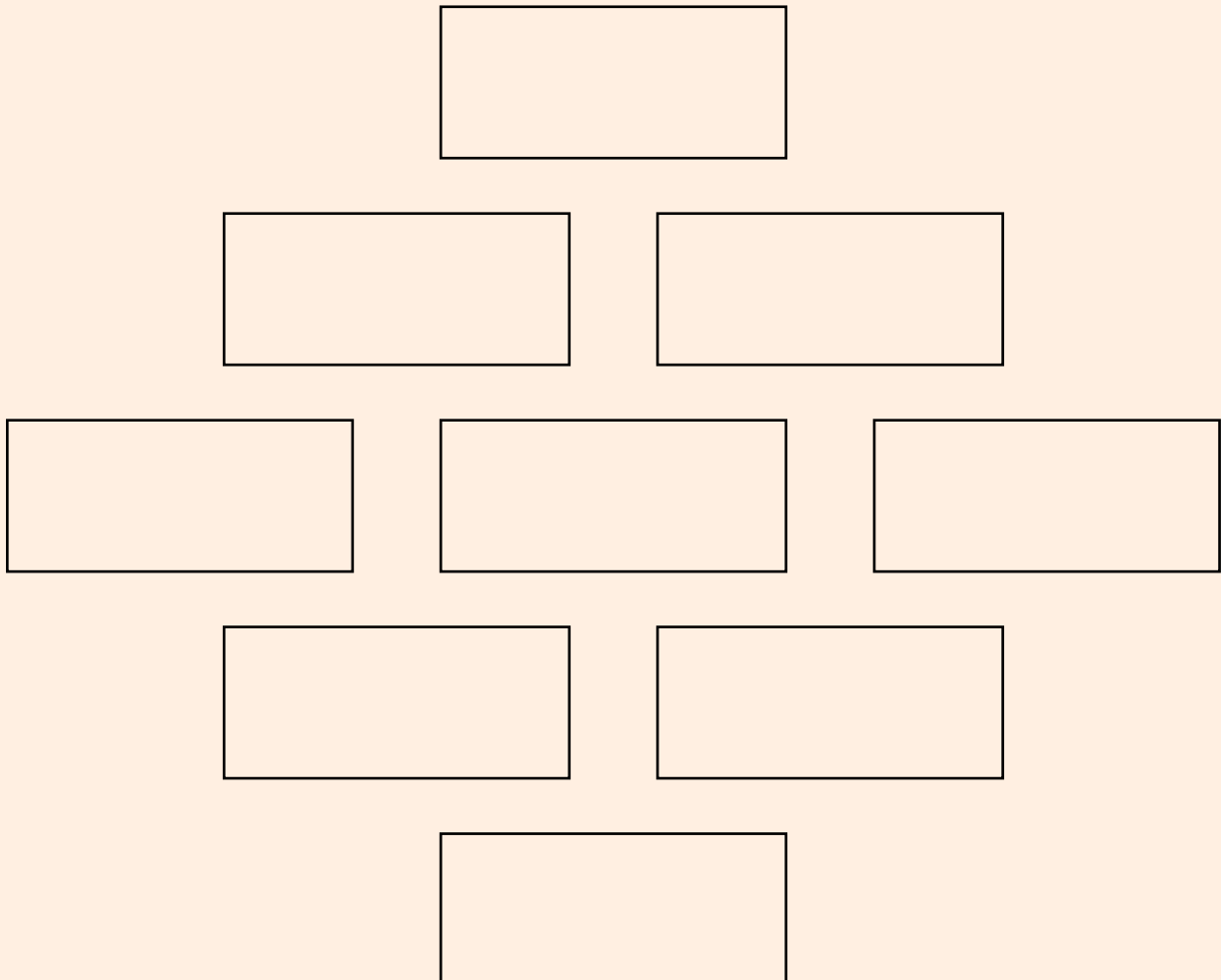
Tarvikkeet: Valokuvanäyttely, lapsen oikeuksien timantti -laput tulostettuna ja leikattuna jokaiselle ryhmälle (liite 1)

Kesto: 15 min

Tavoite: Yhdistää lapsen oikeuksien käsittely näyttelyn kuviin.

Aluksi jokainen ryhmä valitsee yhden valokuvanäyttelyn valokuvan. Osallistujat ajattelevat juuri kuvan tytön tilannetta ja asettavat lapsen oikeuksista kertovat laput timantin muotoon niin, että se oikeus, jonka toteutuminen vaikuttaisi tytön tämänhetkiseen elämään kaikkein eniten, on timantin kärkenä. Vastaavasti timantin pohjalla on oikeus, jonka toteutuminen vaikuttaisi hänen elämäänsä kaikkein vähiten.

Kun ryhmät ovat valmiita ja timantit lattialla valokuvien edessä, osallistujat voivat kiertää katsomassa, mitä muut ryhmät ajattelivat. Olivatko ryhmät yksimielisiä, vaikka kuvien henkilöt olivat erilaisia, vai oliko vaihtelua paljonkin? (Huom! Tärkeää huomauttaa, että jokainen lapsen oikeus on tärkeä ja kuuluu kaikille, joten jako tärkeisiin ja vähemmän tärkeisiin on keinotekoinen – sen tarkoituksena on saada opiskelijat keskustelemaan oikeuksista.)

PAKOLAISUUDEN SYYT

Tarvikkeet: Post-it-lappuja ja kyniä sekä taulu tai seinä, johon kiinnittää lappuja.

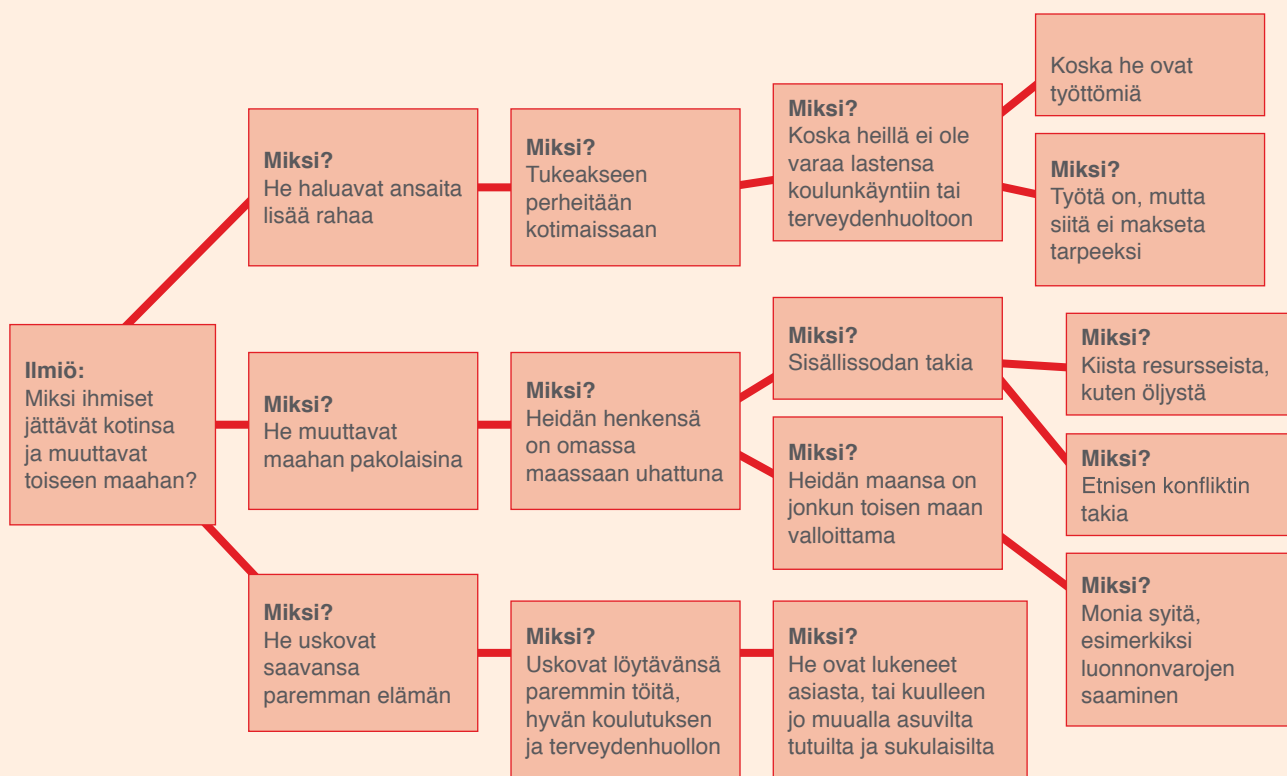
Kesto: 30 min

Tavoite: Pohtia näyttelyä laajemmassa kontekstissa, syventyä pakolaisuuteen.

Keskustellaan ensin yhdessä, mitä osallistujat tietävät pakolaisuudesta etukäteen. Minkä takia ihmiset joutuvat lähtemään kodeistaan? (Syytä mm. sota, vainot, luonnonkatastrofit, kuivuus, köyhyys.) Missä päin maailmaa on tällä hetkellä paljon pakolaisia? (Noin 57 prosenttia maailman pakolaisista on kotoisin kolmesta kriisimaasta: Syyriasta, Afganistanista ja Etelä-Sudanista. Pakolaisia on tällä hetkellä eniten Turkissa, Ugandassa, Pakistanissa, Libanonissa ja Iranissa.¹)

Tämän jälkeen lähdetään yhdessä purkamaan pakolaisuuden syitä kysymällä: ”Miksi maailmassa on pakolaisia?” Oppilaat saavat kirjoittaa vastauksiaan post-it-lapuille, jotka tuodaan eteen niin, että kaikki näkevät ne. Valitaan ensin yksi vastaus, jota lähdetään tarkentamaan kysymällä miksi. Vastauksista muodostuu siis uusia kysymyksiä ja näin miksi-kysymysten sarja (esimerkiksi ”Koska ihmisten on paettava kotoaan.” ”Miksi heidän on paettava kotoaan?” ”Koska heidän henkensä ovat uhattuina.” ”Miksi heidän henkensä ovat uhattuina?” ”Koska...”). Pyritään kysymään ”Miksi?” noin viisi kertaa ennen kuin siirrytään seuraavaan alkuperäiseen vastaukseen. Lopulta eteen muodostuu post-it-lapuista tehty flow-kaavio asioiden syy-seuraussuhteista (ks. esimerkki alla).

Lopuksi voitte vielä pohtia, mitä ratkaisuja ongelmiin voisi keksiä. Kuka voi vaikuttaa siihen, että asioita ratkaistaan? Voivatko osallistujat itse?

¹ www.unhcr.org/figures-at-a-glance.html

LAPSEN OIKEUKSIEN TIMANTTI – 9 ARTIKLAA

<p>Lapsella on oikeus ilmaista omat mielipiteensä kaikissa itseään koskevissa asioissa ja ne on otettava huomioon lapsen iän ja kehitystason mukaisesti.</p>	<p>Lapsella on oikeus ajatuksen-, omantunnon- ja uskonnonvapauteen.</p>	<p>Lasta on suojeltava kaikelta väkivallalta, välinpitämättömältä kohtelulta ja hyväksikäytöltä.</p>
<p>Lapsella on lähtökohtaisesti oikeus elää vanhempiensa kanssa, jos hänellä on hyvä ja turvallista olla heidän kanssaan.</p>	<p>Lapsella on oikeus elää mahdollisimman terveenä ja saada tarvittaessa hoitoa.</p>	<p>Lapsella on oikeus käydä ilmaiseksi peruskoulua. Valtion on edistettävä toisen asteen koulutusta ja opinto-ohjausta sekä ehkäistävä koulunkäynnin keskeyttämistä.</p>
<p>Lapsella on oikeus lepoon, leikkiin ja vapaa-aikaan sekä taide- ja kulttuurielämään.</p>	<p>Lapsella ei saa teettää työtä, joka haittaa hänen opintojaan tai vahingoittaa hänen terveyttään tai kehitystään.</p>	<p>Lapsen oikeudet kuuluvat jokaiselle lapselle. Lasta ei saa syrjiä hänen tai hänen vanhempiensa ulkonäön, alkuperän, mielipiteiden tai muiden ominaisuuksien vuoksi.</p>